

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta: Ehdotus: neuvoston direktiivi yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta yhteisöliiketoimiin liittyvien veropetosten torjumiseksi sekä Ehdotus: neuvoston asetus asetuksen (EY) N:o 1798/2003 muuttamisesta yhteisöliiketoimiin liittyvien veropetosten torjumiseksi

KOM(2008) 147 lopullinen – 2008/0058 CNS 2008/0059 CNS

(2009/C 100/28)

Euroopan unionin neuvosto päätti 3. huhtikuuta 2008 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus neuvoston direktiiviksi yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta yhteisöliiketoimiin liittyvien veropetosten torjumiseksi ja

Ehdotus neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 1798/2003 muuttamisesta yhteisöliiketoimiin liittyvien veropetosten torjumiseksi

Asian valmistelusta vastannut "talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus" -erityisjaosto antoi lausuntonsa 2. lokakuuta 2008. Esittelijä oli Valerio SALVATORE.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 22. lokakuuta 2008 pitämässään 448. täysistunnossa seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 114 ääntä puolesta ja 1 vastaan 1:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on tyytyväinen ehdotukseen neuvoston direktiiviksi yhteisen arvonlisäverojärjestelmän muuttamisesta yhteisöliiketoimiin liittyvien veropetosten torjumiseksi sekä siihen liittyvään ehdotukseen neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 1798/2003 muuttamisesta.

1.2 Ehdotetuilla muutoksilla pyritään vastaamaan yhä kasvaviin yksinkertaistamisen, vaikuttavuuden ja tehokkuuden vaatimuksiin. Muutosten ansioista hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistaminen ja jäsenvaltioiden valmius torjua ja hillitä yhteisön sisäisiä petoksia ovat nyt entistä selvemmin yhteydessä keskenään.

2. Johdanto

2.1 Tarkasteltavana oleva direktiiviehdotus sekä siihen liittyvä asetuksen muuttaminen ovat toimielimissä käytyjen pitkien keskustelujen tulos. Ehdotuksen tarkoitus on antaa asianomaisille viranomaisille tehokkaita ja sitovia välineitä vilpillisten menettelyjen kitkemiseksi tai ainakin niiden vähentämiseksi huomattavasti. Vilpillisillä menettelyillä pyritään usein vääristämään sisämarkkinoiden toimintaa.

2.2 On syytä muistaa, että yhteisön sisäinen petos on rikkomus, joka ilmenee eri muodoissa ja eri aloilla aina alkoholin ja tupakan väärennöksistä ja salakuljetuksesta petoksiin välittömän verotuksen alalla sekä arvonlisäveron kierto, joka on petoksista tavallisin.

2.3 Viime aikoina juuri alv-petokset ovat saaneet paljon huomiota. Taustalla on ajatus yhteisön sisäiseen kauppaan sovellettavan nykyisen alv-järjestelmän perusteellisesta tarkistamisesta. Muista yhteisömaista peräisin olevien tuotteiden ja kotimaisten tuotteiden yhtäläisen kohtelun periaatteen mukaisesti alv-järjestelmä perustuu siihen, että vero kannetaan määränpäämaassa, toisin sanoen jäsenvaltiossa, jossa hankkija on arvonlisäverovelvollinen.

2.4 Kyseinen periaate, jota itse asiassa sovelletaan tilapäisesti yhteisön sisäisen kaupan järjestelmässä, on mahdollistanut tavaroiden vapaan liikkuvuuden, sillä sen mukaisesti yhteisömyynnissä tuotetta luovutettaessa ei makseta veroa. Toisaalta se on myös vahingoittanut huomattavasti Euroopan unionin taloudellisia etuja. Tästä hyvänä esimerkkinä ovat mekanismit, jotka ovat yhteisön sisäisessä kaupassa tapahtuvan niin sanotun ketjupetoksen takana. Ketjupetos on otettu esiin yhtenä esimerkkinä komission tiedonannossa neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle koordinoitusta strategiasta veropetosten torjunnan tehostamiseksi⁽¹⁾. Ketjupetoksia kuvataan kiteytetysti ja selvästi sekä annetaan niiden määritelmä: "Eriyinen petostyyppi on ns. 'ketjupetos', jossa käytetään useimmissa tapauksissa samanaikaisesti jäsenvaltioiden sisäisiä toimia (alv ilmoitetaan) ja yhteisön sisäisiä toimia (alv:tä ei ilmoiteta sopimuspuolten välillä)".

2.5 ETSK on käsitellyt tätä asiaa useaan otteeseen ja antanut hyödyllisiä suosituksia, jotka on otettu tarkasti huomioon tätä lausuntoa laadittaessa⁽²⁾.

⁽¹⁾ KOM(2006) 254 lopullinen.

⁽²⁾ ETSK:n lausunnot aiheista "Ehdotus – Neuvoston direktiivi yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä" (uudelleenlaatiminen), EUVL C 74 23.3.2005, s. 21 sekä "Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle koordinoitusta strategiasta veropetosten torjunnan tehostamiseksi", EUVL C 161, 13.7.2007, s. 8.

3. Yleistä

3.1 On selvää, että on ryhdyttävä torjumaan tätä laajalle levinnyttä ilmiötä, jonka arvellaan kattavan noin 2–2,5 prosenttia BKT:stä. Ehdotus neuvoston direktiiviksi yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta yhteisöliiketoimiin liittyvien veropetosten torjumiseksi yhdessä ehdotuksen neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 1798/2003 muuttamisesta yhteisöliiketoimiin liittyvien veropetosten torjumiseksi kanssa tukeekin aikaisempaa ja perusteellista komission tiedonantoa neuvostolle eräistä keskeisistä tekijöistä alv-petosten torjuntastrategian käyttöönotossa EU:ssa⁽¹⁾. Siinä luetellaan myös konkreettisia toimia, joihin ryhdyttävä.

3.2 Komission lähestymistapa kävi jo ilmi edellä mainitusta tiedonannosta, jossa todettiin seuraavasti: ”Komissio on sitoutunut tekemään täydellisen selvityksen alv-järjestelmän mahdollisista muutoksista, eikä se näe mitään ristiriitaa siinä, että samalla jatketaan keskustelua ns. tavanomaisista toimenpiteistä. Joka tapauksessa on pyrittävä tarjoamaan veroviranomaisille nykyaikaisempia ja tehokkaampia välineitä veropetosten torjumiseen, riippumatta kauaskantoisemmista toimenpiteistä tehtävistä päätöksistä.”

3.3 Koska arvonlisäverojärjestelmän mittavaan muuttamiseen, jolla muutettaisiin radikaalisti koko arvonlisäverotuksen periaatteita, on tarkoitus ryhtyä vasta keskipitkällä aikavälillä, ETSK pitää hyvänä komission aloitetta muuttaa arvonlisäverotusjärjestelmää koskevaa lainsäädäntöä hieman vaatimattomammin mutta yhtä kaikki tehokkaasti.

3.4 ETSK on tyytyväinen ehdotettuihin muutoksiin. Se toteaa, että alv-direktiiviin ehdotetut yksittäiset muutokset ovat ehdotuksen valmistelutyössä asetettujen yksinkertaistamisen ja tehostamisen vaatimusten mukaisia. Lisäksi muutosten ansiosta hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistaminen ja jäsenvaltioiden valmius torjua ja hillitä yhteisön sisäisiä petoksia ovat nyt selvemmin yhteydessä keskenään.

3.5 Direktiiviehdotuksen tarkoituksena, kuten sen perusteluista käy ilmi, on lyhentää aikaa, jossa jäsenvaltio saa tiedon tapahtuneesta liiketoimesta. Toisin sanoen tavoitteena on lyhentää yhteisöliiketoimien ilmoituskausi yhteen kuukauteen. Sen lisäksi tarkoitus on lyhentää kolmesta kuukaudesta yhteen kuukauteen se määräaika, jonka kuluessa tiedot on ilmoitettava muille jäsenvaltioille. Tällä säännöksellä pyritään estämään hallinnollisten rasitteiden paisuminen kohtuuttomiksi. Samalla jäsenvaltioiden veroviranomaisille olisi taattava paremmat tutkimis- ja riskienhallintamahdollisuudet yhteisössä ilmenevien petostapauksien torjuntaan.

3.6 Muita neuvoston direktiiviä 2006/112/EY muuttavia säännöksiä leimaa pyrkimys sääntelyn selkeyteen, toimenpiteiden yksinkertaistamiseen ja hallinnollisen yhteistyön parantamiseen.

3.7 Tietojen antamisen määräaikojen lyhentämisen ohella samoihin tavoitteisiin pyritään myös ehdotuksella siitä, että petosten torjuntaan tarvittavat tiedot käsittäisivät myös tiedot tavaroiden yhteisöhankinnoista ja sellaisten palvelujen hankkimisesta toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilta palvelujen suorittajilta, joista hankkija on veromaksuvelvollinen. Samaan pyritään niin ikään säännöksellä sitä, että hankkijat, jotka harjoittavat tällaisia liiketoimia yli 200 000 euron arvosta, veloitetaan tekemään arvonlisäveroilmoituksensa joka kuukausi. Lisäksi pyritään yhdenmukaistamaan säännöt verosaatavan syntymisestä palvelujen yhteydessä sen varmistamiseksi, että myyjä ja ostaja ilmoittavat liiketoimet samana ilmoituskautena.

3.8 Komitean mielestä eritoten nämä viimeksi mainitut säännökset riittävät perustelemaan direktiivin muuttamisen, sillä niiden avulla voidaan löytää tasapaino lisävelvoitteiden tarpeen, hallintokulujen vähentämisen (koskisi vain pientä joukkoa yrityksiä) taustalla olevien syiden ja sen välillä, että veroviranomaisilla olisi oltava käytettävissään enemmän tietoja.

3.9 Toisin sanoen tietojen antamisen määräaikojen lyhentämisen vastapainoksi olisi parannettava veroviranomaisten valmiuksia käsitellä huomattavasti suurempia tietomääriä, minkä seurauksena yhteistyömekanismit tehostuisivat.

4. Erityistä

4.1 Komitea kannattaa 250 artiklan 2 kohtaan tehtyä muutosta, jonka mukaan yritykset voivat antaa arvonlisäveroilmoituksensa sähköisesti. Säännös pienentää virhemarginaalia ilmoitusten antamisessa ja vähentää sekä yritysten että viranomaisten kuluja.

4.2 Komitea on tyytyväinen sellaisille yrityksille myönnettyyn poikkeukseen, jotka kuuluvat muutettujen säännösten soveltamisalaan vain satunnaisesti tai poikkeuksellisesti.

4.3 Komitea on niin ikään tyytyväinen 251 artiklaan uuteen f alakohtaan, jonka mukaan arvonlisäveroilmoitukset kattavat nyt paitsi tavaroiden hankinnat myös palvelujen oston. Tämän ansiosta vaihdettujen tietojen analysointi on tehokkaampaa, ja veronkiertoa kyetään ehkäisemään myös palveluissa.

⁽¹⁾ KOM(2007) 758 lopullinen.

4.4 Vaikka verokauden lyhentämistä yhteen kuukauteen ei voikaan pitää petoksia tehokkaasti ehkäisevänä keinona, se on kuitenkin huomattava parannus asiaan. Tarkoituksena on yhdenmukaistaa sääntöjä, jotka koskevat verosaatavan syntymistä palvelujen yhteydessä, jotta voidaan varmistaa myyjän ja ostajan ilmoittamien tietojen ristiintarkastaminen.

4.5 Arvonlisäveroilmoituksia koskevien säännösten merkittävin seuraus on tiivistelmäilmoitusten antamisen uusi aikataulu.

4.6 Yhtä merkittävä on säännös, jonka ansiosta tiedot voidaan siirtää myös sähköisesti.

4.7 Komitea pitää hyödyllisenä jäsenvaltioille asetettua vaatimusta laatia kansallisten täytäntöönpanosäännösten ja direktiivin välinen vastaavuustaulukko, sillä sen tarkoituksena on ilmiselvästi tehostaa yritysten nykyään veroviranomaisille toimittamien moninaisten tietojen tarkastamista – myös tulevia muutoksia silmällä pitäen.

4.8 Lopuksi todettakoon, että direktiivin muuttaminen edellyttää vastaavien muutosten tekemistä vastaavaan asetukseen.

Bryssel 22 päivänä lokakuuta 2008.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Mario SEPI
